

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XV. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2008. Karácsony

Karácsonyi melléklet

ÜNNEP ELŐTT

Október közepe... a hőmérő higanyszála egyre feljebb és feljebb kúszik... nyárvégi meleg... a sétáló utcában ingujjra vetkőzött, ráérősen nézelődő emberek... platánok szórják leveleiket... méltósággal hullanak alá, imbolyogva kissé a levegőben, majd felkunkorodott, elszáradt szélükkel csörögve pottyannak a többi közé...

Aztán hirtelen a főtér szökőkútjánál, a magasban, hivalkodó girlandok, égbe kúszo villanyégők, fákat behálózó díszek... díszletek... a karácsony díszletei... október derekán... húsz fok fölött...

Mit keres ez itt? - bukik föl hirtelen a nem éppen barátságos kérdés... de kissé megnyugtat, hogy értetlenség nemcsak bennem és belőlem, hanem másik szempárból, szempárban... szinte ugyanabban a pillanatban, ott egymás mellett... a máskor ízlésesen elrendezett-behálózott utak, ünnep előtti fények otthonossá, meghitté tették, tehették a teret – időt engedve lassulásnak, ráhangolódásnak –, de most idegenül, sőt zavaróan szólnak bele a sok sárgába, testet-lelket melegengető őszi napsütésbe.

Másnap harsány reklám adja tudtomra, hogy igen, rohamléptekkel közeledik, és ezért szerezzem be, időben gondoskodjam, próbáljam ki, lehetőleg azonnal, máris... hogy le ne maradjak...

Aztán eltelik egy hónap... tanfolyam, háromszáz fős hallgatóság, derűs figyelem... az előadó a változásról beszél, a MOST megéléséről... a tudatosságról... fentről-lentről, jóról-rosszról... eddig nem hallott módon... másképpen... felrázóan... majd a mélyülő csöndben halkán, de annál határozottabban jut el mindenkihez... „te hogyan készülsz a karácsonyra?”...

Még mélyebb csend... a pillanat töredéke alatt képek cikáznak, kattognak, peregnének, villannak a fejekben... millióféle esemény, arc, hangulat tolul a múltból... mindenkinék a saját múltjából... s velük ér-

zések, érzetek... kellemes, felemelő, meghitt... fájdalmas, bántó, dermesztő... kinek, milyen tapasztalása van, volt... „te hogyan készülsz a karácsonyra?” válik konkrétabbá és erőteljesebbé a kérdés... hogyan jutsz el ama istállóig, barlangig, ami fölött ott a csillag, ahol felsír a Kisedd, az emberiség Megváltója... hogyan jutsz haza, otthonod ünnepi melegébe...haza jutsz-e egyáltalán... fénylő kirakatokra figyelve, áruházak labirintusaiban, ajándéktárgyak áradatában... villódzó ingerek, tudattalant megcélzó hatások között... az ilyenkor szokásos, önmagadnak és mások által diktált tempóban...

El akarsz-e, el tudsz-e jutni a Szent Csallád csöndjébe... a fenyőt körbeálló emberek, szeretetközösséged, s végső soron önmagad benső csöndjébe... hiszen ebben az évben is- mint kétezer év óta mindig - felfénylik a bibliai jelenet, mely erejével, misztériumával, egyszerűségével PÉLDA... s ha teljes szívünkkel figyelünk rá, tudunk rá figyelni, jelenvalóvá válik életünkben... s talán nem csak karácsonykor...

„... amilyen a készüléted, olyan az ünneped” - erősíti meg kedves Pilinszky-idezetemet az előadó... sőt tovább megy... „olyan az éved... az életed...” ...de vajon akkor és úgy készülünk-e, amikor ideje van, és ahogyan az első hóesésre váró kisgyerek

készül... fel tudjuk-e idézni, újra tudjuk-e élni azt a rég feledett gyermekkori érzést, amit a költő a Hitünk titkai c. írásában olyan szépen megfogalmaz...

Kívánom, legyen örömteli valamennyiünk számára... a várakozás és megérkezés... a készülődés és elkészülés... az ÜNNEP.

Polányi Éva

Ádvent: a várakozás megszentelése. Rokona annak a gyönyörű gondolatnak, hogy „meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk.”

Gyermekkorunkban éltünk így. Vágyakoztunk arra - ami biztosan megjött. Télen az első hóesésre. És várakozásunk ettől

semmivel sem volt kisebb, erőtlenebb. Ellenkezőleg: nincs nagyobb kaland, mint hazatérni, hazatalálni- beteljesíteni és fölfedezni azt, ami a miénk. És nincs gyengébb és „jogosabb” birtoklás se, mint szeretünk azt, akit szeretünk és aki szeret minket. Csak a szeretetben, csak az ismerésben születhet valódi „meglepetés”, lehetséges végeérhetetlenül várapoznunk és megérkezni, szakadatlanul utazunk és szakadatlanul hazatalálunk.

Minden egyéb kaland, minden egyéb megismerés és minden egyéb várakozás véges és kérdéses. Így értem azt, hogy a karácsony a szeretet és ádvent a várakozás megszentelése.

Az a gyerek, aki az első hóesésre vár - jól várakozik, s már várakozása felér egy hosszú-hosszú hóeséssel. Az, aki szeretni tudja azt, ami az övé - szabad, és mentes a birtoklás minden görcsétől, kielégíthetetlen éhétől-szomjától. Aki pedig jól várakozik, az időből épp azt váltja meg, ami a leggépiesebb és legelviselhetlenebb: a hetek, órák, percek kattogó, szenvtelen vonulását. Aki valóban tud várni, abban megszületik az a mélyes türelem, amely szépségében és jelentésében semmivel sem kevesebb annál, amire vár.

Pilinszky János

JUHÁSZ GYULA:**Karácsonyi óda**

Csöndes az éj és csöndes a világ is,
Caesar Augustus aranyos mosollyal
Zárta be Janust, Mars fegyvere rozsdás:
Béke a földön.

Hallgat a germán és hallgat a pártus,
Néma az indus és néma a hellén,
Herkules távol oszlopa se rendül,
Thule se mozdul.

Már az aranykor új eljövétének
Hírnökeit, a szomorú szibillát
S a szűzi Virgilt földi földi sír és
Hír koszorúja.

S messzi mezőkön nyájaikat őrző
Pásztori népek nézik a derengő
Új csillagot, mely aranyát előnti
Jászoli almon,

Hol mosolyogva és fázva az éjben,
Szőkehajú és szelíd anya keblén,
Most mutatod meg magad a világnak,
Isteni gyermek!

ANGELUS SILESIUS:**Karácsonyi párversek**

Emberré lett az Úr, szalmán kapott helyet,
Hogy széna-szalma én már soha ne legyek.

Alázat s gyermeki lélek mily szent dolog!
Kik látták az Urat elsőnek? Pásztorok.

Mért mondd, hogy a Nagy kicsinnyé nem lehet,
S a porszem képtelen felfogni az eget?

Nézd a Szűz Gyermevét! S a szűk jászolt tekintsed:
Benne a föld s az ég és száz világ pihent meg.

Bizony a szíved is kicsi jászol ha lenne,
Újra jönne az Úr s gyermekként megszületne.

Ha Krisztus százszor is születne Betlehemben,
Elvesznél, hogyha nem jönne el a szívedben.

Fordította: Csanád Béla

ÁPRILY LAJOS:**Karácsony-est**

Angyal zenéje, gyertyafény –
kincses kezem hogy lett szegény?

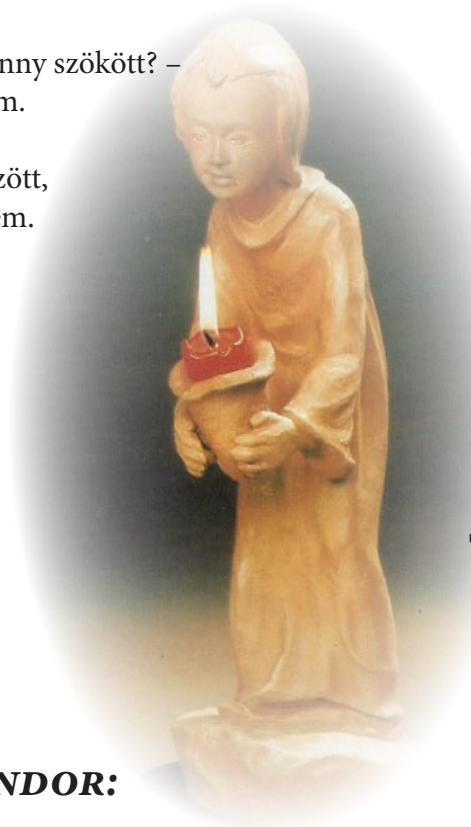
Nem adhattam ma semmi mást,
csak jó, meleg simogatást.

Mi győzött érdességemen?
Mitől csókolhat úgy kezem?

Simogatást mitől tanult?
Erembe Krisztus vére hullt?

Szemembe Krisztus-könny szökött? –
kinyúló kézzel kérdezem.

Áldott vagy a kezek között,
karácsonyi koldus-kezem.

REMÉNYIK SÁNDOR:**A karácsonyfa énekel**

Ha szűk szoba: hadd legyen szűk szoba.
A szűk szobában is terem öröm,
Gyúl apró gyertya ínség idején,
Óh csak ne legyen sorsom bús közöny,
Óh csak legyenek a fény forrása én,
Apró gyermekek bálványozott fája,
Én az idegen, én a jövevény,
Égő fenyőfa, égő áldozat,
Akit az Isten ősi otthonából
Emberek öröme hozat.
Csak rajzoldják mélabús árnyékom
Imbolyogjon a szűk szobák falán,
Mindegy, hogy mi lesz velem azután.

PILINSZKY JÁNOS:**A fényességes angyal is**

Emlékezés egy világháborús karácsonyra

Az égbolt elsötétedett.
S akár a végítélet
zord fellege tört volna ránk,
a föld is oly sötét lett.

Gyermekszívünk is oly nehéz!
A házak és a kertek,
az egész törékeny világ,
éreztek, velünk reszket.

Aztán a roppant csöndön át
puhán és észrevétlen,
a hangtalan meginduló
és puha hóesésben,

akár a fényes pelyhek is
vigyázva földet értek,
a fényességes angyal is,
ő is a földre lépett.

SÍK SÁNDOR:**A napkeleti bölcsek**

Ama csillag után.

A holdsugaras hideg éjszakában,
Mint egy fehérülő, csendes álom,
Úgy vonult el a komoly karaván.
És elől ment a három.

A sziklás föld mogorván és kopáron
Feküdt el lábaik alatt.
Méltóságos sora a száz tevének
A harmaton halkán haladt.
És mintha fehér árnyak lengenének,
Úgy vonult végig a fehér sereg
A völgyön, ahol nem nőttek virágok,
S a városon, ahol az emberek
Nem virrasztottak és nem énekeltek.
S ahol nem látta őket senkisémm.

És így suhant el csendesen
Életre éledt vágya Napkeletnek
Az ezredéves éjszakán.

Ama csillag után.

A kis Jézus aranyalma

A kis Jézus aranyalma,
Boldogságos Szűz Mária,
Egy kezébe ringatgatja,
A másikkal takargatja.

Aludj, aludj kisdededcske,
Betlehemi hercegecske,
Nem királyné a te dajkád,
Szolgálóbul lettem anyád.

Oh te dudás mit szundikálsz?
Fényes az ég, nem kell lámpás,
Ha kimegyek ajtóm elé,
Föltekintek az ég felé.

Ott látok egy szép kápolnát,
Benne a szép Szűz Máriát.

Forrás: Népi imádság

BABITS MIHÁLY:

A felnőtt karácsony

Mit akarsz? Hová sietsz? Talán
azt várod hogy a fal aminek nekirepülsz
mint gyermekjátékot rugója, visszadob
utadnak elejére ahelyett
hogy az Idő fenéktelen
gödrébe suhintana?

Karácsony csenget a szörnyű télben.
Alig hallom csengését. Sárga
arcokat látok a hóverésben
s koldus kezeket reszkedni, ujjaikon
kékül a gyűrűk nyoma, s torkomat
fojtja az ünnepek kalácsa.

Nézd ezt a kort amelynek legnagyobb
s elérhetetlen éden-álma hogy
enni legyen kinek-kinek
elég! nézz a gonosz nyájra mely
naiv báránykora multán
nem vél többé magáról semmi jót.

Nem kell neki szalag és csengő.
A gyermek megnőtt s szép játékjait
elrugta. Nézd, milyen üres ünnep ez!
A szív hideg és kemény mint a föld.
Tudjuk már hogy ölni s halni születünk.
Nézd a bedugult időt s hazug tereket:

a földet mely a sírok rothadását
s csontok póreségét takarja,
s az eget, a Mennyek csillagos
homlokzatát, a kivilágított
Potemkin-frontot, mely mögött
nincsen még levegő sem...